

Erasmus+

PRZYJAŹŃ NIE ZNA GRANIC

MACIERZ SZKOLNA
STOWARZYSZENIE NAUCZYCIELI SZKÓŁ POLSKICH NA LITWIE

The European Academy Volunteer Animators "Friendship knows no borders"
with the support of the European Union Erasmus +

Europejska Akademia Animatorów Wolontariatu „Przyjaźń nie zna granic” przy wsparciu programu Unii Europejskiej Erasmus+

Współpraca na rzecz innowacji i wymiany dobrych praktyk.
Partnerstwa strategiczne w sektorze młodzieży.

Cooperation for innovation and exchange of good practices.
Strategic partnerships in the youth sector.

Huta Komorowska – Wilno 2016

PRZYJAŹŃ NIE ZNA GRANIC

Europejska Akademia Animatorów Wolontariatu „Przyjaźń nie zna granic”

Projekt zrealizowany przy wsparciu programu Unii Europejskiej Erasmus+

www.czasmisji.pl

Huta Komorowska – Wilno 2016

Zespół Redakcyjny:

ks. Daniel Koryciński, Justyna Anna Grzyb, Oleg Shilko, Katarzyna Cesarz, Paulina Kodyra
Rysunki i obrazy wolontariuszy: Kinga Cesarz, Wiktoria Ciździel

Bibliografia:

W publikacji wykorzystano materiały ze strony internetowej www.czasmisji.pl

oraz fragmenty artykułów naukowych:

Jean-Jacques Konadje, *Essere giovani in Africa. Geopolitica di uno tsunami*.

Źródło: <http://www.ossin.org/>, tłum: jag.

Artykuł na podstawie: *La mitad de los jóvenes de África al sur del Sahara no asiste a la escuela*. W:

<http://www.bancomundial.org>, tłum: jag.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Polska_Macierz_Szkolna

<http://czasmisji.pl/wydarzenie/view/24>

© Copyright by Fundacja im. ks. kard. Adama Kozłowieckiego „Serce bez granic”,

Huta Komorowska – Wilno 2016, Huta Komorowska 32 A, 36-110 Majdan Królewski

www.cardinalekozlowiecki.pl, tel. +48 15 811 12 64, e-mail: fundacja@cardinalekozlowiecki.pl

Macierz Szkolna-Stowarzyszenie Nauczycieli i Szkół Polskich na Litwie

ul. Naugarduko 76-2007, LT-03202 Wilno, Litwa, tel. +37 05 233 32 25

<http://portalszkolny.org/macierzszkolna.html>, e-mail: macierz_szkolna@interia.pl

Opracowanie merytoryczne i redakcyjne: Justyna Anna Grzyb, Katarzyna Cesarz

Tłumaczenia na język angielski: Andrzej Sus

Redakcja języka z litewskiego: Oleg Shilko

Redakcja techniczna: Joanna Skoczowska

Projekt okładki: Joanna Skoczowska, Katarzyna Cesarz

Fotografie:

Ks. Maciej Będziński, ks. Paweł Marek, Robert Wilk, Michał i Mariusz Wołosz, Paweł Zarzycki,
Wiktoria Ciździel, Kinga i Katarzyna Cesarz, Justyna Anna Grzyb, Paulina Kodyra, Julita i Rafał Wie-
czyńscy, Archiwum Muzeum Kardynała Adama Kozłowieckiego SJ w Hucie Komorowskiej

Projekt graficzny i skład:

Joanna Skoczowska

Czwarta Fala sp. z o.o.,

02-601 Warszawa, ul. Raławicka 5/6

Wydawnictwo Non omnis

nonomnis.pl

ISBN 978-83-7944-001-6

Spis treści

Wolontariat	4
Fundacja	5
Volunteer	8
Foundation	9
Młodzież Trzeciego Świata	13
Trzeci Świat	14
Third World	15
Być dorastającym w Afryce. Geopolityka tsunami	16
Growing up in Africa	19
Codziennosc młodzieży w Afryce	20
Everyday life of youth in Africa	22
Młodzież, która nie uczęszcza do szkół	24
Characteristics of young people who do not attend school	26
Rozwój edukacji w Zambii	27
The development of education in Zambia	28
Trudne życie w Afryce	29
Difficult life in Africa	30
Realizacja projektu „Przyjaźń nie zna granic”	33
Start Projektu	34
Wyjazd i spotkania na Litwie	35
Trip and meetings in Lithuania	36
Realizacja projektu	37
Implementation of the project	37
Serpelice – szkolenie młodzieży	38
Wilno – szkolenie animatorów	40
Warszawa – szkolenie młodzieży	41
Dokształcanie	43
Litwa – projekt pomocowy	44
Polska – projekt pomocowy	46
Podsumowanie	48
Summary	50

Wolontariat

Słowo **wolontariat** pochodzi z języka łacińskiego (*łac. voluntarius*) i oznacza dobrowolny. Podając definicję znaczenia tego słowa szukamy wielu znaczeń na określenie tej rzeczywistości jako dobrowolna, bezpłatna, świadoma praca na rzecz innych lub całego społeczeństwa, wykraczająca poza związki rodzinno-koleżeńsko-przyjacielskie.

Wolontariusz to osoba pracująca na zasadzie wolontariatu. Według *Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* wolontariuszem jest ten, kto dobrowolnie i świadomie oraz bez wynagrodzenia angażuje się w pracę na rzecz osób, organizacji pozarządowych, a także rozmaitych instytucji działających w różnych obszarach społecznych. Instytucje te nie mogą korzystać z pracy wolontariuszy przy prowadzonej działalności gospodarczej, czego wprost

zakazuje ustawa. Praca wolontariusza jest bez wynagrodzenia materialnego lecz w rzeczywistości uzyskuje On liczne korzyści niematerialne: satysfakcję, spełnienie swoich motywacji, poczucie sensu, uznanie ze strony innych i nawet podwyższenie samooceny. Osoba angażująca się w działalność na rzecz dobra dla innych zyskuje nowych przyjaciół i znajomych, zdobywa wiedzę, doświadczenie i nowe umiejętności, a w związku z tym i lepszą pozycję na rynku pracy.

Różne organizacje rządowe i pozarządowe proponują i zachęcają jak największą liczbę ludzi do działania bezinteresownego dla innych. Wszystkie akcje, spotkania mają określony cel, zadania i budują w ludzkiej świadomości chęć dzielenia się talentami, zdolnościami najpierw z grupą wolontariuszy a potem z tymi do których są skierowani.

Szczególnym rodzajem wolontariatu jest wolontariat misyjny, który jest czymś bardzo nowym w polskiej rzeczywistości. Rozwinął się przede wszystkim dzięki działalności misyjnych zgromadzeń zakonnych, na których czele są salezianie. To Oni, przeszczepili ideę wolontariatu misyjnego na grunt polski w ramach międzynarodowego wolontariatu salezjańskiego. Kolejnymi zgromadzeniami, które podjęły się wprowadzenia tej idei są m.in.: salwatorianie, pallotyni, kombonianie, siostry kanonizacji i siostry białe, Stowarzyszenie Misji Afrykańskich, kapucyni. Z pewnością są jeszcze inne wspólnoty zakonne, które praktykują formę wolontariatu misyjnego. W ostatnim czasie powstał także pewnego rodzaju wolontariat misyjny działający przy uniwersytetach, szkołach, grupach kościelnych jak również fundacjach.

Przykładem jest wolontariat **„Przyjaźń nie zna granic”**, łączący młodzież z Polski i Litwy, działająca na rzecz młodych z Trzeciego Świata w ramach projektu Unii Europejskiej Erasmus+. Organizatorem oraz inicjatorem tego wolontariatu jest Fundacja im. Księdza Kard. Adama Kozłowieckiego „Serce bez granic” z Huty Komorowskiej, gdzie

urodził się kard. Adam Kozłowiecki SJ – jezuita, więzień niemieckich obozów koncentracyjnych, Apostoł Afryki. Jest on wybitną postacią w świecie misyjnym, poprzez którego działalność w Afryce, Zambii rozwinęło się chrześcijaństwo i dzięki Jego, poświęceniu i bezinteresownej pracy z miejscową ludnością, ukazywał piękno człowieczeństwa i pomocy dla bliźniego. Dla każdego wolontariusza staje się wzorem do dobrego wykorzystywania darów Bożych w zdobywaniu uśmiechu na twarzy potrzebującego drugiego człowieka. Współpraca na rzecz innowacji i wymiany dobrych praktyk, jakim jest projekt „Przyjaźń nie zna granic” w ramach programu Unii Europejskiej Erasmus+, to ważne i odpowiedzialne zadanie. Dlatego był on realizowany również we współpracy z Macierzą Szkolną w Wilnie na Litwie. Stąd wolontariusze z obu tych krajów, uczestnicząc w tym przedsięwzięciu, mogli bezpośrednio przygotować się do podjęcia aktywności na rzecz potrzebujących z Afryki, mając klarowny cel, aby te słowa z nazwy projektu nie były puste, lecz nabrały głębokiego znaczenia i sensu.

Opr. ks. Daniel Koryciński

Fundacja

Patron Fundacji, Kardynał Adam Kozłowiecki SJ (1911–2007), to jeden z najbardziej zasłużonych polskich misjonarzy, który przez sześćdziesiąt jeden lat pełnił posługę w Zambii. Ten niezwykle człowiek wyrzekł się swojego

szlacheckiego pochodzenia i rodzinnego majątku, po czym wstąpił do Zakonu Jezuitów. Jako kapłan, pięć i pół roku spędził w nazistowskich obozach zagłady – Auschwitz i Dachau. Po straszliwie bolesnych przeżyciach wojennych, wy-

Kardynał A. Kozłowiecki SJ

jechał jako ochotnik do Afryki – Rodezji Północnej, późniejszej Zambii. Był budowniczym tamtejszych kościołów, szkół, domów dla nauczycieli i szpitali. Jego praca szybko znalazła uznanie u przełożonych, powierzone zostały mu kolejno najważniejsze funkcje kościelne w Zambii, w wieku 87 lat został wyniesiony do godności kardynalskiej. Adam Kozłowiecki był przyjacielem Papieża Jana Pawła II, uczestnikiem Soboru Watykańskiego II, obrońcą praw człowieka, który przyczynił się do uzyskania przez Zambię pełnej niepodległości w 1964 roku, a przy tym – nade wszystko – niezwykle skromnym i pokornym misjonarzem. Za swoje zasługi został on uhonorowany najwyższymi odznaczeniami francuskimi, zambijskimi i polskimi. Był ceniony na całym świecie; znał pięciu papieży i dwie królowe, władał dziesięcioma językami.

Po śmierci Adama Kozłowieckiego, w 2008 roku została powołana **Fundacja im. Księdza Kardynała Adama Kozłowieckiego „Serce bez granic”**, która kontynuuje dzieło Patrona i ożywia pamięć jego osoby. Czyni także wysiłki, by przywrócić do dawnej świetności teren historycznego założenia dworsko-parkowego rodziny Kozłowieckich w Hucie Komorowskiej, który – rozparcelowany i zniszczony po II wojnie światowej – został wykupiony od Skarbu Państwa. Miejsce to jest ważnym elementem dziedzictwa narodowego i kulturowego regionu. Od 2011 roku funkcjonuje tu Muzeum Kardynała Adama Kozłowieckiego SJ, mieszczące się w odrestaurowanej oficynie dworskiej, jedynej pozostałości z dawnego założenia dworsko-parkowego. Miejsce to co roku odwiedzane jest przez ponad sześć tysięcy osób. Wśród nich są zorganizowane grupy szkolne, Akcje Katolickie, członkowie Domowego Kościoła, Kluby Inteligencji Katolickiej, grupy z Uniwersytetu Trzeciego Wieku, artyści, grupy rowerowe, turyści z kraju i zagranicy oraz misjonarze. Zaniedbany i zniszczony po II wojnie światowej park dworski otaczający Muzeum jest stopniowo rewitalizowany – odbudowa alejek parkowych, według ich oryginalnego, historycznego układu, osiągnęła końcowy etap realizacji. Zakończono także prace nad odtworzeniem zasobów krajobrazowych na obszarze ponad czterohektarowego parku.

Otoczenie funkcjonującego od 2011 roku Muzeum jest przedmiotem nieustannych starań, by stworzyć na tym terenie Ośrodek Misyjno-Edukacyjny im. Kardynała Kozłowieckiego. Prowadzona działalność kulturalna i edukacyjna (coroczne Dni Kardynała Adama Kozłowieckiego SJ przypadające we wrześniu, gromadzące setki osób z całej Polski

i zagranicy, koncerty, wystawy, konkursy, Przegląd Filmów Misyjnych, Podkarpacki Festiwal Piosenki Misyjnej, Noc Muzeum) cieszy się dużym zainteresowaniem, a organizowane cyklicznie wydarzenia zyskały rozpoznawalność i uznanie.

Również od 2011 roku przyznawana jest Statuetka „Serce bez granic”, nosząca imię „Misjonarza Afryki”. Jej laureatami zostają osoby duchowne i świeckie, zasłużone w dziedzinie działalności misyjnej. Do tej pory uhonorowani tą nagrodą zostali m.in.: Kardynał Medardo Joseph Mazombwe z Zambii (1931–2013), dr Wanda Błęńska (1911–2014) – lekarka i misjonarka nazywana „Matką Trędowatych”, która przez ponad 40 lat leczyła chorych na trąd w Ugandzie; Ks. prof. dr hab. Ludwik Grzebień SJ – Rektor Akademii „Ignatianum” w Krakowie w latach 2004–2010; Ks. prał. Wacław Kuflewski – wieloletni misjonarz, inicjator i pierwszy Dyrektor Centrum Formacji Misyjnej w Warszawie; Arcybiskup Telesphore George Mpundu – Metropolita Lusaki, Przewodniczący Konferencji Episkopatu Zambii; s. Jolanta Bajak (ur. 1927) ze Zgromadzenia Sióstr Służebniczek Najświętszej Maryi Panny Niepokalanie Poczętej w Starej Wsi, która pełni posługę w sierocińcu w Kasisi w Zambii, oraz dr Helena Pyz od dwudziestu sześciu lat zajmująca się chorymi na trąd w Indiach.

Działania podejmowane przez Fundację są różnorodne, jednak zawsze mają na celu kontynuację dzieła wspianego Patrona i popularyzację jego osoby, nie tylko w Polsce, ale także w Zambii, która była dla niego drugą ojczyzną. Dzięki staraniom Fundacji i przychylności dyrekcji Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie, w październiku 2014 roku

doszło do podpisania porozumienia o współpracy pomiędzy podkarpacką placówką a Szpitalem im. Kardynała Adama Kozłowieckiego SJ w Lusace. W związku z podpisaną deklaracją, organizowana jest obecnie pomoc dla szpitala w Zambii.

Podejmowane przez Fundację inicjatywy i działania mają zasięg międzynarodowy. Na przykład, wystawa poświęcona Patronowi, nosząca tytuł „Z otwartymi dłońmi”, była do tej pory prezentowana w takich miejscach jak: teren byłego obozu koncentracyjnego w Dachau, Parlament Europejski w Brukseli, Akademia Caritas-Pirckheimer-Haus w Norymberdze oraz Muzeum Narodowe w Lusace w Zambii. Ekspozycja gościła także w Sejmie RP, w Centrum Edukacyjnym IPN im. Janusza Kurtyki „Przystanek Historia” w Warszawie oraz w kilkunastu innych miejscach w Polsce.

Wszystkie wspomniane dzieła świadczą o tym, że pamięć o „Misjonarzu Afryki” jest wciąż żywa, a jego postawa i miłość, jaką miał wobec innych, inspirowe do ciągłego rozwoju i twórczego działania.

Volunteer

The word **volunteer** comes from Latin (*Voluntarius*) and means voluntary. Giving a definition of the meaning of the word we are looking for different meanings to describe this reality as a voluntary, free, conscious work for the benefit of others or society as a whole, beyond family and relationships.

A volunteer is a person who is working on a voluntary basis. According to the Act on Public Benefit and Volunteer – a volunteer is one who voluntarily and knowingly is involved in work for the people, non-governmental organizations, as well as various institutions operating in various social areas. These institutions cannot use the work of volunteers at their business, which explicitly prohibits by law. Volunteer work is unpaid but in fact he or she achieves a number of intangible benefits: satisfaction,

fulfillment of their motivation, a sense of meaning, recognition from others and even increase of self-esteem. A person engaged in activities for the good of others gains new friends and acquaintances, gains knowledge, experience and new skills and a better position on the labor market.

Various governmental and non-governmental institutions encourage people to act selflessly for others. All activities, meetings have a specific purpose, build the human consciousness willingness to share their talents, abilities, first with a group of volunteers and then with those to whom they are directed.

A special type of volunteer is a volunteer for missions, which is something very new in the Polish reality. It developed mainly thanks to the work

of missionary congregations, which are headed by the Salesians. They transplanted the idea of voluntary missionary on the ground in the Polish part of the international Salesian voluntary.

There is a kind of voluntary missionary working with universities, schools, church groups as well as foundations. An example is volunteering „**Friendship knows no boundaries**”, linking young people from Poland and Lithuania, acting on behalf of young people from the Third World as part of the European Union Erasmus +. The organizer and initiator of the volunteer work is the foundation of Cardinal Adam Kozłowiecki SJ from Huta Komorowska, where he was born. Cardinal Adam Kozłowiecki SJ - Jesuit, a prisoner of German concentration camps, the Apostle of Africa. He is a prominent figure in the world of mission, through whose activities in Africa, Zambia developed Christianity and through his sacrifice and selfless

work with the local population aware of the beauty of humanity and help our neighbor. For each volunteer becomes the model for a good use of God's gifts in winning smile on the face of another human being in need.

Cooperation for innovation and exchange of good practice, which is the project called „Friendship knows no borders” under the European Union Erasmus+, is an important and responsible task. Therefore, it was implemented in cooperation with Alma Mater in Vilnius, Lithuania. Thus, volunteers from both countries participating in the project, immediately prepare to take on activities for the needy in Africa, with a clear goal, to these words from the name of the project were not empty, but gained a deep meaning and sense.

written by fr. Daniel Koryciński

Foundation

Cardinal Adam Kozłowiecki „Heart without Frontiers” foundation was established in March 2008. Its patron, Cardinal Adam Kozłowiecki SJ (1911-2007) is one of the most distinguished Polish missionaries. He was born in Huta Komorowska Podkarpacie, in a noble family.

Adam Kozłowiecki as a young man renounced his noble origin, and - disowned by the family - joined the

Jesuit Order. During World War II he was a prisoner of the concentration camps of Auschwitz and Dachau. After the liberation of the concentration camp in Dachau he volunteered and went to Northern Rhodesia (now Zambia), to serve the rest of his life for missionary service. For outstanding services to the most needy he has been honored with the highest Polish, Zambian and French Legion of Honour orders.

Foundation „Heart without Frontiers” is bearing the honorable name of Adam Cardinal Kozłowiecki SJ, since 2008 continues the work of the patron and revives his memory.

The Foundation also makes efforts to restore the former glory of the historical area of the manor-park of Kozłowiecki family in Huta Komorowska. The place was parceled out and destroyed after World War II. The place is an important part of national and cultural heritage of the region. Since 2011, it operates as the Museum of Cardinal Adam Kozłowiecki SJ, located in the restored outbuilding court, the only remnants of the former the manor and park. The value of modernization and adaptation of the building to the needs of the Museum exceeded 3 million zł (funds obtained from the Regional Operational Programme of the Podkarpackie Region for 2007-2013). Moreover we completed several other projects to complete equipment of the building (two stages of the purchase facility was financed by the Ministry of Culture and National Heritage). More than six thousand people visit the museum evens year. Among them we

can find, organized school groups, elderly people, shares Catholic, members of the Home Church and the Club of Catholic Intelligentsia, a group from the University of the Third Age, artists, group cycling tourists from the country and abroad, and missionaries. Neglected and destroyed after World War II manor park is gradually being revitalized. Currently, the process of its revitalization comes to an end – the reconstruction of the park walkways – according to their original historic agreement – reached the final stage of implementation. They completed the work on the reconstruction of landscape resources.

The activities undertaken by the Foundation are diverse, but always intended to continue the work of the patron and the popularization of its people. For example, in October 2014 there was a signing of a cooperation

agreement between the Regional Specialist Hospital of Frederic Chopin in Rzeszow and the Hospital of Cardinal Adam Kozłowiecki SJ in Lusaka, Zambia. In connection with the signed declaration on

cooperation, is currently assisting the Zambian institution enters into the next phase of implementation, including training of personnel Zambia facility in Poland.

Another project, the implementation of which is currently undergo-

ing, is a feature film about Cardinal Kozłowiecki directed by Rafał Wieczyński. Rafał Wieczyński together with his wife directed the film “Po piełuszko – Wolność jest w nas”. It should be mentioned that they have made a documentary about father Kozłowiecki.

Młodzież Trzeciego Świata

Trzeci Świat

Biedna część naszej Planety

Wyrażenie „Trzeci Świat” wskazuje na tę część ludności, która żyje w ubóstwie i takim państwie, które nie należy ani do krajów kapitalistycznych, ani to tych socjalistycznych lub ex-socjalistycznych. Ekonomia przeważającej części rolniczych krajów Trzeciego Świata charakteryzuje się utrzymaniem się z upraw, często jednogatunkowych, przeznaczone do eksportu: do ubóstwa dołącza się również niepewność ekonomiczna wynikająca z niestabilności uzyskanych zbiorów. Dzisiaj Trzeci Świat jest skoncentrowany przede wszystkim na kontynencie afrykańskim. Instytucje, takie jak Organizacja Narodów Zjednoczonych (ONZ) koordynują pomoc międzynarodową w walce przeciwko takiej biedzie.

Trzy „światy,” według których jest podzielona nasza Planeta

Wyrażenie „Trzeci Świat” zostało po raz pierwszy użyte w 1952 roku przez francuskiego pisarza Alfreda Sauvy, aby wskazać tę część Planety, która jest zanurzona w ubóstwie. Kiedy autor utworzył to wyrażenie, miał na myśli Trzeci etap rozwoju wydarzeń związanych z Rewolucją Francuską z 1789 roku, ponieważ ten termin opisywał większą część francuskiej ludności, która była wyłączona z praw, które przysługiwały wyższym klasom społecznym.

Analogicznie przyjmując, kraje Trzeciego Świata są to te kraje, które nie korzystając z bogactw krajów bardziej rozwiniętych i gdzie ludność przysługują jedynie elementarne warunki bytowe,

do których pozostała część ludności jest po prostu przyzwyczajona. I tak na przykład, podstawowe wyżywienie, woda pitna czy opieka zdrowotna. W tym kontekście Świata wyłoniło się kolejne znaczenie, ponieważ jeśli istnieje Trzeci Świat, to jest również i Pierwszy, jak i Drugi, które kwalifikują się do krajów kapitalistycznych (Pierwszy Świat) i socjalistycznych lub tych, których ekonomia gwarantuje utrzymanie fundamentalnych warunków życia.

Trzeci świat nie jest terminem jednoznacznym, ponieważ kraje, które wchodzi w jego skład nie mają tych samych struktur politycznych lub społecznych. Nie posiadają tej samej lokalizacji geograficznej, nie są złączoną tą samą historią narodową. To co ich łączy to tylko skrajne ubóstwo, w którym żyje dana część ludności.

Trzeci i Czwarty Świat

Ubóstwo i zacofany rozwój państwa pod każdym względem. Liczna ludność w Afryce, ale również w Azji i Ameryce Łacińskiej, cierpi olbrzymi dyskomfort ekonomiczny i socjalny, gdzie brakuje opieki zdrowotnej, ukierunkowania społecznego, pracy, a głód im towarzyszy każdego dnia. Stąd od dziesiątek lat kraje zachodnie, widząc ten ciężki stan wydarzeń, podjęły się starań – pomimo tego, że nie zawsze wystarczających – aby rozwiązać problem nędzy, który dotyka dużą część ludności na całym świecie.

Fragment artykułu: *Terzo Mondo*, Maria Grazia Galimberti. Tłum. jag.

Third World

The expression „Third World” means the part of the population that lives in poverty and the country that belongs neither to the capitalist countries, nor to the socialist or ex-socialist. Economics of the Third World countries are characterized by the maintenance of the crop, often single-species intended for export: poverty accompanied by the economic uncertainty resulting from the instability obtained harvest. Today, the Third World is focused primarily on the African continent. Institutions

such as the United Nations (UN) coordinate international aid in the fight against the poverty.

The third world is not a term unique, because the countries that compose it does not have the same structures, political or social. They do not have the same geographical location, are not joined to the same national history. What unites them is only the extreme poverty; a centach part of the population lives in.

Third and Fourth World

Number of people in Africa but also in Asia and Latin America suffer huge economic and social discomfort, where lack of health care, social orientation, work, and hunger accompanies them every day. Thus, for decades the West-

ern countries, seeing the heavy state of events, have taken the effort - though not always sufficient - to solve the problem of poverty, which affects a large part of the population worldwide.

Excerpt from the article: *Terzo Mondo*, Maria Grazia Galimberti. Crowd. jag.

Być dorastającym w Afryce Geopolityka tsunami

Co oznacza być dorastającym w Afryce?

Jest to pytanie, na które trudno jest odpowiedzieć w sposób obiektywny, gdyż problematyka młodzieży na kon-

tynencie afrykańskim jest równocześnie tematem złożonym i delikatnym. Widać to choćby na przykładzie, gdzie przyjmując za Organizacją Narodów Zjednoczonych (ONZ) uniwersalną i przekonującą definicję „młodzież”, która wskazuje na wiek między 15 a 24 rokiem życia, nie koresponduje to z rzeczywistością socjalną i socjologiczną, która ma miejsce w Afryce. Dlatego racją jest powoływanie się na kartę afrykańską młodzieży Zjednoczonej Afryki (UA), która definiuje kategorię „młodzież” zawierającą się w wieku między 15 a 35 rokiem życia.

Pomimo takiej rozpiętości semantycznej, nadal pozostaje trudna problematyka dotycząca młodzieży, niedająca się w sposób jednoznaczny do opisanie. Jest to zrozumiałe, ponieważ w niektórych krajach afrykańskich są liczni

nie jest odpowiednio przebadana i zdefiniowana, prowadzi do fundamentalnej pomyłki w przeprowadzeniu badań naukowych, gdyż najpierw należy precyzyjnie przyjrzeć się warunkom socjologicznym, które panują w danym kraju afrykańskim.

Analiza tej rzeczywistości najwyczejniej sugeruje, że na północy, jak i na południu Afryki, podobnie, jak na wschodzie i jej zachodzie, młodzież afrykańska, w sposób całkowity, jak i w pewnym wymiarze, jest naznaczona bezrobociem, przemocą, desperacją, bezczynnością, brakiem poczucia bezpieczeństwa, przygodnością, naiwnością, analfabetyzmem właściwym i wtórnym, kształtując w ten sposób realnym obraz życia codziennego. Można rzecz, że jest to prawdziwa bomba ze spóźnionym zapłonem, która powinna być przedmiotem szczególnej uwagi, powstrzymana i zażegnana jak najszybciej. Jest to możliwe poprzez projekty innowacyjne, dynamiczne i konkretne, będące dopasowanymi do współczesnych czasów. Należy również zauważyć, że pomimo licznych wysiłków, od 54 lat od chwili uzyskania niepodległości

przez kraje afrykańskie, kontynent stał się swoistym teatrem wszelkiego rodzaju rewolucji (często były one krwawe, a nierzadko i tragiczne), co zachowuje ten typ mentalności.

W rezultacie następuje, że „systemy edukacyjne przedstawiają zaistniałe problemy, szkoły tracą rytm wychowawczy, uniwersytety kryją się w swoim cieniu, biblioteki, jeśli istnieją, stają się przestarzałe,

powodując tym samym trudną sytuację kryzysową, a młodzież kontynuuje poszukiwanie swojego miejsca między przemocą urbanizacyjną a marzeniami o emigracji. W ten sposób młodzież afrykańska, na przeciw wiecznemu poszukiwaniu nadejścia tego, co lepsze, zderza się z pewną

liczbą faktów, które powodują, że traci się wszelką nadzieję.”

Fragment artykułu naukowego Jean-Jacques Konadje, *Essere giovani in Africa. Geopolitica di uno tsunami*. Źródło: <http://www.ossin.org/>

Growing up in Africa

What does it mean to be growing up in Africa?

It is a question that is difficult to answer objectively, because the problems of young people on the African continent are complex and delicate. This can be seen from the example, where the taking as the United Nations (UN) universal and convincing definition of „youth”, which indicates the age between 15 and 24 years, does not correspond to the reality of social and sociological, which takes place in Africa. Therefore, the reason is to rely on the card African youth of Africa United (UA), which defines the category of „youth” with the age between 15 and 35 years old.

The young African, in a complete way and in some extent, is marked by unemployment, violence, despair, idleness, insecurity, casualness, naiveté, illiteracy and the right secondary, forming in this way the real picture of everyday life. You can say that this is

a real bomb with a delayed ignition, which should be given special attention, stopped and averted as soon as possible through innovative projects, dynamic and concrete, which are matched to modern times. It should also be noted that despite numerous efforts, for 54 years from the time of independence by African countries, the continent has become a kind of theater of any kind of revolution (often they were bloody, and often tragic), which retains this type of mentality.

Fragment of a scientific article Jean-Jacques Konadje, *Essere Giovani in Africa. Geopolitica di uno tsunami*. Source: <http://www.ossin.org/crowd.jag>

Codziennosc młodzi w Afryce

Afryka, widziana z perspektywy, jest najmłodszym regionem świata, według terminologii populacji świata. Według ostatnich badań Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ), **młodzi afrykańska prezentuje więcej niż 60% populacji** globalnej kontynentu afrykańskiego i trochę więcej niż 40% aktywnej ludności. Z punktu widzenia matematycznego, **młodzi pomiędzy 18 a 24 rokiem życia to 200 milionów mieszkańców** całego kontynentu. W najbliższych dwudziestu latach ta liczba osiągnie do 340 milionów młodzi Afryki.

Przyjmując zatem, mniej więcej teoretycznie, jako żywa siła narodu, zachowując jego właściwy układ polityczno-socjalny, młodzi afrykańska, zgodnie z ich aspiracjami czy wizjami świata, powinna dziś stanowić ważne i strategiczne miejsce, aby dać podstawy dla stabilizacji i rozwoju

ich krajów, miast, a co za tym idzie, całego kontynentu afrykańskiego.

Niestety dzieje się przeciwnie. Młodzi Afryki zamiast być realną szansą do przezwyciężenia ubóstwa na kontynencie, tak silnego w wielu częściach Afryki, staje się bombą o czynnym zapłonie. Mimo tego, na kontynencie nie brakuje licznych inicjatyw skierowanych do młodzi. W każdym kraju Ministerstwo związane na rzecz młodzi prześcigają się w realizowaniu programów, podobnie, jak i sekretariaty Rządu są zobowiązane do prowadzenia polityki wobec młodzi. W skali regionalnej, ale i kontynentalnej są zatwierdzane wysokiej jakości dokumenty strategiczne, których celem jest promocja młodzi mieszkańców Afryki. Niestety żadne z tych przedsięwzięć nie pozostawia konkretnych efektów. Liczne rozwią-

zania i zalecenia, które wynikają po zakończonych konferencjach naukowych czy seminariach panelowych na temat młodzi afrykańskiej, nigdy nie osiągają możliwości dynamicznej zmiany na życie codzienne młodego Afrykańczyka. Kto zatem jest winny takim wydarzeniom: rządy poszczególnych krajów afrykańskich czy sama młodzi? Jest rzecz jest pewna. Wzrost frustracji wśród tej młodzi zaczyna przypominać ciche tsunami, które należy natychmiast skanalizować i ujarzmić.

To prawda, że w Afryce niektórzy młodzi potrafią poradzić sobie w tej sytuacji, stając się wzorem sukcesu w różnych dziedzinach. Ale ilu ich jest, porównując to do większości młodzi, którzy reprezentują miliony tych, którzy są zmęczeni bezradnością dnia codziennego? Jest to sytuacja niepokojąca, ponieważ miara stagnacji sytuacji socjalno-ekonomicznej krajów afrykańskich przyczynia się do zepchnięcia młodzi w „ślepy zaułek”, niedający żadnych perspektyw na poprawę. Codzienna rzeczywistość, z którą młodzi Afrykańczycy muszą się systematycznie zmagać, sprowadza ich możliwości jedynie do tych, które mogą podjąć w danej chwili. W ten sposób są oni poddani jedynie działaniom niezbędnym i potrzebnym, gdzie często ich potencjał siły zostaje źle lub rzadko wykorzystany. Przykładem może być kraj Wybrzeża Kości Słoniowej, gdzie miliony młodzi

ludzi, którzy ukończyli szkołę wyższą, muszą tracić czas na wykonywanie zbędnych prac, aby móc przeżyć: służba zaprzysiężona, utrzymywanie kabin telefonicznych czy będąc sprzedawcą papierosów. Działalność ta ma na celu wzbudzić w nich sens braku bezpieczeństwa i poczucia bycia kimś gorszym.

Czy takie działanie winno być usprawiedliwione wobec młodzi z innych części świata? Zdecydowanie nie, dlatego każde przedsięwzięcie na rzecz poprawy warunków egzystencjalno-edukacyjnych na terenie Afryki przyczynia się nie tylko do poprawy bytu młodzi ludzi na tym kontynencie, ale niesie nadzieję na wielkie zmiany ku dobremu.

Artykuł powstał na podstawie artykułu naukowego Jean-Jacques Konadje, *Essere giovani in Africa. Geopolitica di uno tsunami*. Źródło: <http://www.ossin.org/tlum: jag>.

Everyday life of youth in Africa

Africa is the youngest region in the world, according to the terminology of the world's population. According to a recent study of the United Nations (UN), **the African youth presents more than 60% of the global population of the African continent** and a little more than 40% of the active population. From the mathematical point of view, **young people between 18 and 24 years of age are 200 million people across the continent**. In the next twenty years this number will reach 340 million young people in Africa.

Youth African with their aspirations and visions of the world, should still be an important and strategic place,

to give the basis for the stability and development of their countries, cities, and thus, the entire African continent.

Unfortunately, the opposite is happening. Youth of Africa, instead of being a real opportunity to overcome poverty on the continent, so strong in many parts of Africa, it becomes a bomb with active ignition.

The article is based on a scientific article
Jean-Jacques Konadje, *Essere Giovani in Africa. Geopolitica di uno tsunami*.
Source: <http://www.ossin.org/crowd: jag>.

Młodzież, która nie uczęszcza do szkół

Charakterystyka młodzieży, która nie uczęszcza do szkół.

Na podstawie raportu Grupy Banku Światowego pt. *Out of School Youth in*

Sub-Saharan Africa: A Policy Perspective (Perspektywa polityki: Młodzież, która nie uczęszcza do szkoły w Afryce na południe od Sahary) przyjmuje się sześciostopniową charakterystykę, która dotyczy określonych krajów i sytuacji, które w nich panują. Niemniej głównymi cechami są:

a) większość młodzieży, która nie uczęszcza regularnie do szkoły, opuszcza ją nie podejmując dalszej edukacji w szkole średniej, a często w ogóle nie rozpoczynają żadnej edukacji szkolnej,

b) perspektywa wczesnego zawarcia związku małżeńskiego jest kluczową przeszkodą w podjęciu edukacji przez młodzież, wpływając raczej na wczesną edukację dziewczynek tuż przed zamążpójściem,

c) wychowanie rodziców stanowi najważniejszy sektor edukacyjny, niż rezultaty szkolne, które mogłyby osiągnąć młodzież,

d) liczba dorosłych w domu rodzinnym zdecydowanie wpływa na wybór szkolnictwa i podjęcia decyzji w sprawie doboru szkoły i pracy,

e) brak szkół oraz niski poziom nauczania limitują polepszenie nauki i zaangażowanie się uczniów

Jak poradzić sobie z problemem młodzieży, która nie uczęszcza do szkół?

Według polityków istnieją trzy szczególnie ważne zagadnienia, które w kluczy sposób pomogłyby rozwiązać tę sytuację. Pierwsze z nich jest **retencja**, czyli utrzymanie młodzieży w szkołach pomimo ryzyka ich odejścia. Drugie dotyczy **rekuperacji**, czyli nadrobienia edukacji za pomocą nauki alternatywnej – zastępczej. Oraz trzecia, zwana **integracją**, polegająca na dopasowaniu szkolnictwa z rynkiem pracy. Zdaniem polityków wszystkie trzy czynniki są realne do zrealizowania, mając zaangażowaną grupę młodzieży, która regularnie – bez względu na długość realizacji projektu – podda się działaniom zapobiegania analfabetyzmowi, czyli braku edukacji.

W jaki sposób praktykować tę strategię?

Młodzież, która nie uczęszcza do szkół przeważnie nie ma możliwości, aby współpracować z politykami, którzy przedstawiają różnego rodzaju projekty edukacyjne. Na przykład w przypadku retencji szkolnej obejmuje ona ministerstwo edukacji oraz inne ministerstwa socjalne, gdzie ponad to edukacja alternatywna i jej rozwój w sektorze pracy zależą od poszczególnych organizmów edukacji i formacji technicznej, jak i profesjonalnej, czyli ostatecznie od ministerstwa pracy. Dlatego wspólnota międzynarodowa mogłaby starać się, aby proponowane projekty stały się odrębnym zagadnieniem politycznym,

tak aby móc ominąć wszelkie instytucje państwowo-rządowe i bezpośrednio działać na polu szerzenia edukacji wśród młodzieży. Oczywiście takie działania miałyby na celu poszukiwanie współpracy z rządem danego kraju, aby rozwój programów integralnych przyniósł oczekiwany rezultat, jakim jest obniżenie przeszkód w uczęszczaniu młodzieży do szkół.

Taki program na przykład jest realizowany w Mali (Afryka), gdzie po zaistniałym kryzysie politycznym oraz powolnym wzroście społecznym od 2012 r., liczna młodzież spotkała się z wieloma ograniczeniami edukacyjnymi naprzeciw wyzwaniom predykcijnym na rynku pracy. Stąd, aby odpowiedź na zaistniałe potrzeby, Rząd i Grupa Banku Światowego wspólnie podjęli współpracę na rzecz rozwoju projektu edukacyjnego, który ma zapobiegać analfabetyzmowi, wzmocnić siły pracy oraz przygotować młode pokolenia na ciągle rosnący i rozwijający się przemysł światowy. W tym projekcie oczywiście bierze udział młodzież miejska, ale również i przede wszystkim ta pochodząca z regionów wiejskich.

Artykuł na podstawie: *La mitad de los jóvenes de África al sur del Sahara no asiste a la escuela.*

W: <http://www.bancomundial.org>.
Tłum. jag

Characteristics of young people who do not attend school

The majority of youth who do not attend a school regularly very often leave it and do not start any further school education.

How to deal with the problem of youth who do not attend school?

According to the politicians, there are three particularly important issues that would help to resolve this situation. The first is **retention** – it means to maintain the youth in schools. The second concerns the **recovery**, or catch up with the science education alternative. And the last one called **integration**, which consists of matching education to the labor market. According to the politicians, all three factors are feasible to implement, with dedicated group of young people who regularly - regardless of the length of the project - will succumb to efforts to prevent illiteracy, or lack of education.

How to practice this strategy?

Therefore, the international community could try to make the educational projects become separate political issue to bypass all

the institutions of the state-government and the right to work in the field of spreading education among the youth. Of course, such action would be to seek cooperation with the government of the country to the development of programs of integral brought the desired effect of lowering barriers to young people attending school.

Such a program, for example, is implemented in Mali (Africa).

Rozwój edukacji w Zambii

Owen – szczęścieletni chłopak z uśmiechającymi oczami. Trzymając w rękach kolorowy zeszyt, przepowiada, że jest najszczęśliwszym dzieciakiem na świecie. Podobnie, że jego zeszyt to największy dla niego skarb. Rodzina Owena ma nieco więcej niż on sam, ale według chłopaka do niego uśmiechnął się los, bo w końcu idzie do szkoły. Do niedawna wieś Itenda nie posiadała szkoły – najbliższa było zaledwie 20 kilometrów. Wioska jest otoczona przez zarośla, które rozciągają się na przestrzeni setki kilometrów.

Miejscowość ta jest oddalona tysiąc kilometrów od stolicy Lusaki. Wysokie akacje dotykają powierzchni, jakby modlitwą proszą o deszcz. W tym regionie przez wiele miesięcy nie spadła żadna kropla.

Wkraczając na teren wsi, tłum kobiet i dzieci zaczyna tańczyć i śpiewać. Są zawsze uśmiechnięci, wstrząsają rękami, grzmią bębny. Wręczają gością żywą kurę, gdyż nie często do wioski docierają goście. Zazwyczaj przewodnikiem dla przybyłych gości jest właśnie Owen.

Wioskę stanowi siedemdziesiąt okrągłych, zbudowanych z gliny oraz ze słomy chattek. Z których 4 lub 5 zajmuje jedna ogromna rodzina.

Zazwyczaj, chłopak z dumą prowadzi zwiedzających do dużego prostokątnego budynku – **do jego nowej szkoły, do najważniejszego budynku wsi.** Owenowi naprawdę poszczęściło się: **jedna czwarta mieszkańców w Afryce w ogóle nie uczęszcza do**

szkoły, gdyż w oddalonych od siebie wioskach ich wcale nie ma.

Zambia nie jest w tej kwestii wyjątkiem. Chociaż Konstytucja zapewnia prawo do powszechnej edukacji, ale większa część dzieci w wieku szkolnym nie chodzi do szkoły, ponieważ rodziny na szkołę nie stać, dzieci zaś zmuszone są pomagać rodzinie w zdobywaniu jedzenia.

Szkołę w Itendzie wybudowali miejscowi mieszkańcy. Przez dłuższy okres wykopywali glinę, lepili z niej cegielki i suszyli na słońcu, zbudowali też duży półokrągły piec, aby wypalać w nim cegły. Szkołę prowadzi grupka miejscowych liderów, każdy z nich ma swoje obowiązki. Inni liderzy opiekują się ogrodem, który jest głównym źródłem utrzymania szkoły i nauczyciela.

Gdy nie było szkoły, dzieci nie miały czym się zająć a teraz z chęcią chodzą na lekcje. Teraz już prawie setka chłopców i dziewczynek w wieku od 3 do 12 lat siedzi w grupkach na podłodze z czerwonej gliny i uczy się czytania, pisanie i liczenia. Najmłodszym podobają się w szkole książki z obrazkami. Dzieciaki mogą je oglądać godzinami.

Szkoła jest wielkim odkryciem nie tylko dla dzieci, ale również i dla ich rodziców oraz innych starszych mieszkańców wsi. Po 2-3 latach, dzieci będą znać więcej od swoich rodziców i rodzice tym się cieszą, dlatego że rozumieją, iż nauka może zmienić życie ich dzieci.

The development of education in Zambia

Owen – a six-year-old boy with a notebook is the happiest kid in the world. Similarly, his notebook is the biggest treasure for him. Owen's family has a little bit more than he did, but according to the boy he achieved a success, because in the end he is going to school.

Until recently Itenda village had no school - the closest was just 20 kilometers. The village is surrounded by scrub stretching for hundreds of kilometers.

The boy proudly leads visitors into a large rectangular building - to his new school, the most important building of the village. Owen is really lucky: **one quarter of the population in Africa in general do not attend school** because their remote villages do not have them.

When there was no school, children do not take care of themselves. Now, nearly a hundred boys and girls rang-

Według danych UNESCO, **piśmienność mieszkańców Zambii wynosi 61%**, a wśród młodzieży w wieku 15-24 lat – 64%.

Na podstawie: <https://europa.eu/eyd2015/lt/european-union/stories/week-6-building-education-zambia>
op. Oleg Shilko/ Katarzyna Cesarz

ing in age from 3 to 12 years old are sitting in groups on the floor with red clay and are taught reading, writing and arithmetic.

The school is a great discovery, not only for children but also for their parents and other older residents of the village. 2-3 years later, children will know more than their parents and the parents are happy, because they understand that science can change the lives of their children.

In remote parts of Zambia, the construction of schools is managed by the EU. In schools, children are taught not only writing and counting, but also learn how to take care of hygiene, how to respect human rights on a daily basis.

On the basis of <https://europa.eu/eyd2015/lt/european-union/stories/week-6-building-education-zambia>
op. Oleg Shilko/ Katarzyna Cesarz

Trudne życie w Afryce

Większość Afrykańczyków żyje w ubóstwie. Szczególnie dotyczy to „czarnej” Afryki. Średnie dochody rodzin prawie we wszystkich krajach regionu są dziesiątki razy niższe od dochodów rodzin europejskich. Poza tym, rodziny afrykańskie są liczne zaś europejskie – małe. W mieszkaniach większości Afrykańczyków nie ma rzeczy, bez których zamożni ludzie nie wyobrażają sobie swego codziennego życia: prądu, wodociągu, samochodu. Samochód posiada kilka osób na tysiąc mieszkańców. Także w regionie do tej pory nie używane są ubrania.

Dla wielu mieszkańców w Afryce normalna opieka lekarska jest niedostępna. Średnia długość życia według The World Bank na dane 2014 rok wynosiło 48 lat. Umieralność jest wysoka. Z braku elementarnej higieny i chorób zakaźnych, umiera co dziesiąty noworodek.

Główną przyczyną ubóstwa państwa jest słaby rozwój gospodarczy. Prawie we wszystkich

krajach „czarnej” Afryki większość ludzi używa przy uprawie roli motyk i sierpów, tak jak przed stuleciami. Głównym dochodem krajów Afryki jest eksport kopalin użytecznych i rolnictwo. Zambia jest ważnym eksporterem rud miedzi. Wpływy z wywozu tego surowca wynoszą 80% wartości dochodów z handlu zagranicznego. Większość surowców znajduje się w tzw. Pasie Miedziowym położonym w Prowincji Copperbelt.

Bezrobocie sięga 50%, a wśród młodzieży w wieku 15-24 roku życia – 26%.

Mieszkaniec państwa żyje tylko za **3 \$ miesięcznie**. W zamian za to, Zambia oferuje pierwotną przyrodę, nieskażoną masowymi najazdami turystów, puste parki narodowe, względne bezpieczeństwo i życzliwych mieszkańców, którzy nie próbują na każdym kroku wyłudzać pieniędzy. Zambia ma smak prawdziwej Afryki...

Na podstawie książki *Ziemia*
– Oleg Shilko

Difficult life in Africa

Most Africans live in poverty. Average family incomes in almost all countries of the region are tens of times lower than the income of families in Europe. Besides, African families are numerous, and the European – small. The homes of most Africans do not have things without which wealthy

people cannot imagine their daily life: electricity, water supply, medical care, and a car. The main cause of poverty is weak economic growth.

Unemployment reaches 50%, and among young people aged 15-24 years of age reaches 26%.

A resident of Zambia lives for only **\$ 3 per month.** In return, Zambia offers original nature, unspoiled by mass invasions of tourists, empty national parks, relative safety and friendly residents. Zambia has a taste of real Africa.

Based on the book *Earth*
– Oleg Shilko

Obraz wolontariuszki Wiktorii Ciździel

**Realizacja projektu
„Przyjaźń nie zna granic”**

Start Projektu

Europejska Akademia Animatorów Wolontariatu „Przyjaźń nie zna granic”

Na początku roku 2016 rozpoczął się plan realizacji naszego projektu. Nawiązaliśmy dobrą współpracę z Zespołem Szkół nr 2 im. E. Kwiatkowskiego w Nowej Dębie, tzn. z dyrektorem mgr inż. Iwoną Strojek, nauczycielami i uczniami tej szkoły.

W szkole rozpoczęły się pierwsze spotkania i nabór wolontariuszy do projektu Europejska Akademia Animatorów Wolontariatu „Przyjaźń nie zna granic”. Pierwsi na nasz apel i plakaty rekrutacyjne, widniejące na szkolnych korytarzach, odpowiedzieli uczniowie klasy 2 TB. Od tej pory młodzież sama zachęcała do projektu swoich przyjaciół i znajomych.

Rekrutacja miała miejsce również wśród młodzieży z pobliskich miejscowości, gdzie mieści się siedziba Fundacji, stąd liczba uczestników projektu była duża.

Spotkanie z klasą 2TB koordynatora projektu p. Justyny Anny Grzyb

Uczniowie klasy 2TB na spotkaniu

Promocja projektu

Wyjazd i spotkania na Litwie

Tematy spotkania na Litwie:

- ✦ Omówienie współpracy z Macierzą Szkolną.
- ✦ Przedstawienie warunków współpracy w projekcie Erasmus +, „Przyjaźń nie zna granic”.
- ✦ Promocja projektu i zachęcenie do wolontariatu międzynarodowego młodzieży z Litwy.

Polska Macierz Szkolna

Organizacja kulturalno-oświatowa założona na terenie Królestwa Polskiego

w 1906 r. na mocy reskryptu carskiego z 14 października 1905 r. zezwalającego na zakładanie prywatnych szkół z polskim językiem wykładowym – jednak bez praw publicznych – przez Józefa Świątkowskiego, Henryka Sienkiewicza, Antoniego Osuchowskiego i Mieczysława Brzezińskiego.

Celem organizacji jest **krzewienie i popieranie oświaty w duchu chrześcijańskim i narodowym** poprzez zakładanie i prowadzenie instytucji wychowawczo-oświatowych; ochronę, szkół powszechnych, seminariów nauczycielskich, szkół średnich i szkół wyższych, organizowanie czytelni, bibliotek, uniwersytetów ludowych, urządzania odczytów, wykładów, pogadanek, przedstawień publicznych, wydawania i rozpowszechniania książek.

Podane za stronę: https://pl.wikipedia.org/wiki/Polska_Macierz_Szkolna

Trip and meetings in Lithuania

Topics of the meeting in Lithuania:

- ✦ Overview of cooperation with Polish Educational Society
- ✦ Presentation of the conditions for co-operation in the project Erasmus +, "Friendship knows no boundaries".
- ✦ Promotion of the project and encouragement of international volunteering with youth from Lithuania

Polish Educational Society

The organization of cultural and educational established in the Polish Kingdom in 1906 by tsar decree from October 14, 1905 permitting the establishment of private schools with the Polish language of instruction - but without civil rights - by Joseph Świątkowski, Henryk Sienkiewicz, Anthony Osuchowski and Mieczysław Brzezinski.

The aim of the organization was to promote and support education in the Christian spirit and national through the establishment and operation of educational institutions, nurseries, primary schools, seminars, teachers, schools and colleges, organizing reading, libraries, universities, arranging readings, lectures, talks, public performances, publishing and distribution of books.

Source:
https://pl.wikipedia.org/wiki/Polska_Macierz_Szkolna

Od prawej: Krystyna Dzierżyńska – Wiceprezes Stowarzyszenia Macierzy Szkolnej na Litwie, Paweł Zarzycki, Justyna Anna Grzyb – koordynator projektu, Mariusz Wołosz

From the right: Krystyna Dzierżyńska – vice President of the Association of Educational Society in Lithuania, Paweł Zarzycki, Justyna Grzyb – project coordinator and Mariusz Wołosz

Realizacja projektu

W projekcie wzięło udział:

12 animatorów w tym 4 z Litwy

26 uczestników młodych wolontariuszy w tym 4 z Litwy

Liderzy i wychowawcy

- ✦ Ks. Daniel Koryciński – lider animatorów
- ✦ Katarzyna Cesarz – wychowawca animatorów

- ✦ Mariusz Wołosz – lider młodzieży
- ✦ Dariusz Bździkot – wychowawca młodzieży

Justyna Anna Grzyb – koordynator projektu z ramienia Fundacji im. Ks. Kard. Adama Kozłowieckiego „Serce bez granic”

Krystyna Dzierżyńska – koordynator projektu z ramienia Litwy – Wiceprezes Stowarzyszenia Macierzy Szkolnej na Litwie.

Implementation of the project

The project involved:

12 animators including 4 from Lithuania

26 young volunteers including 4 from Lithuania

Leaders and educators

- ✦ Father Daniel Koryciński – animators leader
- ✦ Katarzyna Cesarz – animators educator

- ✦ Mariusz Wołosz – youth leader
- ✦ Dariusz Bździkot – youth educator

Justyna Anna Grzyb – project coordinator on behalf of the Cardinal Adam Kozłowiecki “Heart without Frontiers” Foundation.

Krystyna Dzierżyńska – Lithuanian project coordinator - vice President of the Association of Educational Society – “Macierz Szkolna” in Lithuania.

Serpelice - szkolenie młodzieży

19-23 czerwca 2016 r.

Misyjna działalność Kościoła, tak mocno i szeroko rozpowszechniania w świecie, stała się również inspiracją dla młodzieży z Litwy, Kazachstanu, Nowej Dęby i Weryni, którzy, chcąc poznać i zaangażować się na rzecz afrykańskiej misji w Zambii. Ci młodzi ludzie wzięli udział w kilkudniowym szkoleniu zorganizowanym w dniach

19–23 czerwca 2016 r. przez Fundację im. Ks. Kard. A. Kozłowieckiego „Serce bez granic” w Serpelicach nad Bugiem.

Głównym celem kilkudniowych spotkań było zapoznanie się z pracą misyjną poprzez rozmowę z misjonarzem ks. Marcinem Chłopkiem czy zwiedzanie Muzeum Misyjnego w Świętym Krzyżu i Muzeum Kardynała A. Kozłowieckiego SJ w Hucie Komorowskiej. Nie zabrakło również zaprezentowania zagranicznym gościom piękna ziemi Sandomierskiej, która zawsze zachwyca i pasjonuje, a naszym przewodnikiem i opiekunem grupy podczas szkolenia był ks. Daniel Koryciński – Dyrektor Muzeum Kard. A. Kozłowieckiego SJ i Papieskich Dzieł Misyjnych Diecezji Sandomierskiej.

Ważnym punktem kursu były również spotkania o charakterze ekonomiczno-biznesowym, podczas których nasza młodzież mogła dowiedzieć się, w jaki sposób wykorzystać wiedzę ekonomiczną i doświadczenia w ramach pomocy w zrealizowaniu projektów pomocowych dla potrzeb Trzeciego Świata. Dlatego wielką atrakcją była możliwość zwiedzenia firmy ERKADO w Gościeradowie, którego właścicielem jest p. Zbigniew Kozłowski oraz dzięki uprzejmości p. Adama Krępy zwiedzenie fabryki tłoków

samochodowych produkowanych w firmie Federal-Mogul w Gorzycach.

Zapał misyjny, którego z pewnością nie zabraknie naszej młodzieży do kontynuacji projektu, będzie z pewnością umacniany słowami samego Kardynała Kozłowieckiego, który będąc Wielkim Misjonarzem Zambii, powtarzał: „Dzięki waszym dobrym sercom, osierocona misja żyje, pracuje i rozwija się”.

cyt. z: *Moja Afryka. Moje Chingombe*

Wrażenia wolontariuszy

Cieszę się, że mogłam uczestniczyć w I etapie EAW, ponieważ poznałam wiele fajnych osób i zwiedziłam razem z innymi wiele wspaniałych miejsc. Uważam, że dzięki temu dowiedziałam się wielu ciekawych rzeczy oraz zobaczyłam jak funkcjonuje firma i fabryka, jak również jak ważny jest dobry szef. Podczas pierwszego etapu bardzo ciekawe były

zabawy i zwiedzanie z chłopakami z Litwy. Moim zdaniem takie spotkania są bardzo przydatne i ciekawe. Podobało mi się to, że zwiedzaliśmy rzeczy, które ja na normalnej wycieczce rocznej nie miałabym okazji zwiedzić czy nawet zobaczyć.

Kinga Cesarz

Podczas naszego kilkudniowego wyjazdu poznaliśmy wiele ciekawych ludzi a także nauczyliśmy się jak współpracować i integrować się z ludźmi. Fajnie było poznać kogoś z poza Polski. Sam wyjazd razem z atrakcjami uważam za wspaniałe przeżycie.

Rębisz Magdalena

Droga przeszła dobrze i szybko. Apartamenty spodobał się, nu noce jak zawsze na wyjazdach z kolegami „ciche”... ☺ jedzenie smaczne, wyjazdy do fabryk były ciekawe. Tancy też spodobał się, wesoło było ☺ Dziękuję za organizowanie ☺

Ryszarda Branicki

Wilno - szkolenie animatorów

16-20 sierpnia 2016 r.

„Obyż to rychło przybyli liczni pomocnicy, by na marne nie poszedł owoc pracy (...) misjonarzy!” (cyt. z: Moja Afryka. Moje Chingombe). Tak nawoływał kardynał Adam Kozłowiecki podczas swojej długoletniej pracy na misjach

najpierw w Rodezji Północnej, a później już w niepodległej Zambii. Rozumiał dobrze, że zapał misyjny nie powinien kończyć się na wybranym do posługi misjonarzu, lecz powinien rozrastać się i angażować tych, którzy, choć pozostają w swojej Ojczyźnie, mogą przyczynić się do umocnienia i rozwoju konkretnej działalności misjonarza.

Takiej posługi uczyli się właśnie wolontariusze – animatorzy, którzy w dniach 16-20 sierpnia 2016 r. odbyli szkolenie w Wilnie. Podczas tych dni kilkanaścioro osób z Polski i Litwy poznawało szczegółowo postać Wielkiego Misjonarza – Kardynała Kozłowieckiego SJ, jego pracę misyjną czy poszczególne etapy rozwoju misji. Miało to na celu nie tylko promocję patrona Fundacji „Serce bez granic”, ale przede wszystkim przybliżenie warunków pracy, nauki młodzieży w Zambii, gdyż celem projektu pt. Europejska Akademia Animatorów Wolontariatu „Przyjaźń nie zna granic” jest właśnie rozpoczęcie współpracy z afrykańskimi rówieśnikami naszych wolontariuszy-animatorów.

Głównym zadaniem animatorów było zatem szczegółowe zapoznanie się z profesjonalną stroną internetową: www.czasmisji.pl, która od chwili szkolenia stała się podstawowym narzędziem

pracy i przede wszystkim centralnym źródłem komunikacji z młodzieżą Trzeciego Świata. To właśnie dzięki temu portalowi młodzież z Polski i Litwy będzie mogła nawiązać bezpośredni kontakt z rówieśnikami z Afryki. Strona internetowa, która redagowana jest przez animatorów, będzie również zawierała szereg informacji, które pozwolą w łatwy i przystępny sposób przybliżyć odbiorcom, na czym polega projekt Europejskiej Akademii Animatorów Wolontariatu „Przyjaźń nie zna granic”.

Zadaniem animatorów, którzy przeszli szkolenie w Wilnie jest również zaangażowanie tej młodzieży w realizację projektu, która była przeszkolona

lona podczas czerwcowego szkolenia w ramach programu Erasmus+. Pracy jest dużo, ponieważ polegała ona na zbiorze funduszy na te cele, które zostaną zaproponowane przez młodzież z Afryki. Animatorzy nie tracąc czasu, przeprowadzili już jeden projekt pomocowy, dając w ten sposób przykład, że warto zaangażować własne talenty na rzecz pomocy bliźniemu.

Zapał i zaangażowanie animatorów po wileńskim szkoleniu z pewnością nie przyćmi tego entuzjazmu, które posiada nasza przeszkolona młodzież. W ten sposób razem będą mogli stawić czoła wezwaniu, do którego Kardynał Kozłowiecki SJ wzywał wolontariuszy.

Warszawa - szkolenie młodzieży

1-5 września 2016 r.

Kolejne szkolenie, tym razem dla młodzieży miało miejsce w Warszawie. Odbyło się ono na początku roku szkolnego, aby zdążyć jeszcze przed intensywną pracą w szkole.

Udaliśmy się zatem z wizytą do Papieskich Dzieł Misyjnych, gdzie ks. Maciej Będziński – Sekretarz krajowy PDM – opowiedział nam m.in. o pracy misyjnej oraz o Dziale Rozkrzewiania Wiary duchem misyjnym w parafiach, stowarzyszeniach, grupach, zwłaszcza młodzieżowych. Wykład był bardzo interesujący i wynieśliśmy z niego sporo cennych informacji o misjach.

Grupa wolontariuszy z Polski i Litwy spotkała się także z Panią Katarzyną Figurą – wiceprezes Fundraisingu, która poprowadziła szkolenie z wykorzystaniem przydatnych w życiu technik m.in. radzenia sobie ze stresem czy też przekonującego przemawiania. Słuchając Pani Katarzyny dowiedzieliśmy się także o pracy fundaisera i o różnych ciekawych akcjach, które można przeprowadzić, by zebrać fundusze. Bardzo ciekawy okazał się test windy, który mieliśmy okazję poznać. Jest to technika, która pozwala w prosty lecz przekonujący sposób zaprezentować idee, propozycję rozwoju nowego produktu, usługi lub zmian w organizacji. Chodzi o dobre przygotowanie do

danej sytuacji, gdy np. jedziesz windą i w przeciągu czasu jej przejazdu masz przekonać pasażerów do jakiegoś przedsięwzięcia. Z pewnością przyda nam się w życiu.

Kolejnym punktem naszego planu była wizyta w Salezjańskim Muzeum Misyjnym. Od ks. Marka Kowalskiego dowiedzieliśmy się o kulturze, tradycjach i obyczajach różnych ludów Afryki, Azji,

Ameryki czy Pacyfiku, a także oglądaliśmy eksponaty z różnych zakątków świata. Spotkanie było o tyle cenne, że ks. Marek osobiście znał naszego Patrona Fundacji – Kardynała Adama Kozłowieckiego SJ. Następnie zwiedzaniu towarzyszyły pytania o różnej tematyce, za które osoby prawidłowo odpowiadające na pytania, otrzymały na koniec różnego rodzaju pamiątki pochodzące np. z Zambii i z Czadu.

Osobiście stwierdzam, że te wspólnie spędzone dni na szkoleniu wzbudziły we mnie ogromny zachwyt. Były cudownym przeżyciem nie tylko ze względu na zdobycie nowych doświadczeń, ale także ze względu na to, że mogłam zgłębić moją wiedzę o misjach, które zawsze bardzo mnie interesowały. Szkolenie bardzo mi się podobało. Było zdecydowanie użyteczne.

Paulina Kodyra – wolontariuszka

Dokształcanie

Dla kogo?

Dla wszystkich uczestników programu Europejska Akademia Animatorów Wolontariatu „Przyjaźń nie zna granic” przy wsparciu programu Unii Europejskiej Erasmus+

W jakim celu?

Doszkalanie zostało zorganizowane aby uzupełnić informacje o przebiegu projektu. Na wspólnym spotkaniu omówiono możliwość wdrożenia w życie

wiedzy zdobytej podczas trwania projektu przez młodzież.

Co osiągnięto?

Gruntowne przygotowanie młodzieży do akcji i pracy wolontarystycznej w kraju i na świecie. Wspólną wymianę informacji zdobytą w czasie trwania i realizacji projektu. Wiedza ta, to wiedza zaczerpnięta przez uczestników z różnych źródeł: od spotkanych misjonarzy, książek, czasopism, zdobyta podczas wywiadów oraz prywatnych rozmów i z Internetu.

Litwa - projekt pomocowy

Młodzież wraz z animatorami, tuż przed planowanym szkoleniem w Wilnie, rozpoczęła pierwsze kroki w realizacji projektów pomocowych. 15 sierpnia 2016 r. miała okazję włączyć się w ogólnokrajową uroczystość pt. „Witaj Święta Wniebowzięta” w Kowalczukach, gdzie za zgodą organizatorów, młodzież wraz z animatorami mogła zbierać fundusze na rzecz swoich rówieśników z Trzeciego Świata.

Inicjatywa została podjęta w ramach malowania twarzy czy rąk za dobrowolne wynagrodzenie.

Uzyskane fundusze zostaną przekazane na cele potrzeb umieszczonych na oficjalnej stronie projektu na oficjalnej stronie projektu jakim jest pomoc zambijskiej młodzieży z Kazimwa.

Polska - projekt pomocowy

Polska młodzież wraz z animatorami przeprowadziła akcję w ramach projektu pomocowego, aby tak jak uczestnicy z Litwy, zebrać fundusze dla konkretnych potrzeb młodzieży z Afryki.

Wiedząc już, że zebrane fundusze zostaną przekazane na rzecz rówieśników z Kazimwa, została zorganizowana aukcja rysunków, których uczestnicy projektu sami wykonali. Również zostały przeprowadzone spotkania z osobami zainteresowanymi tematyką misyjną, gdzie nie zabrakło miejsca na przekazanie młodzieży z Zambii tego, co mogłoby wesprzeć ich konkretne potrzeby.

Obraz wolontariuszki Kingi Cesarz „Żyrafa”

Podsumowanie

„Serce nam się kraje na myśl o tym, co można by zrobić, a czego się nie robi, bo jest nas za mało!” (cytat z książki „Wśród ludu Zambii”) – to słowa Kardynała Adama Kozłowieckiego SJ, który spędził 61 lat na misjach. Oddają one w pełni sens organizacji jakiegokolwiek rodzaju wolontariatu, dlatego projekt Europejska Akademia Wolontariatu Misyjnego przy wsparciu programu Unii Europejskiej Erasmus+ ma swoje właściwe uzasadnienie do jego realizacji przez fundację im. ks. kard. A. Kozłowieckiego „Serce bez granic” z Huty Komorowskiej wraz z Macierzą Szkolną w Wilnie na Litwie.

Ten wyjątkowy projekt, realizowany w 2016 r., został zorganizowany przez pracowników fundacji i Macierzy, wspólnie podejmując działania na rzecz urzeczywistniania zadania. W programie wzięło udział 12 animatorów, w tym 4 z Litwy i 8 z Polski wraz ze swoimi liderami. Ich zadaniem było przekazać otrzymaną wiedzę zdobytą na szkoleniu w Wilnie tym, którzy tak jak oni zapragnęli włączyć się w pomoc na rzecz młodzieży z Trzeciego Świata. Dlatego zachęcona młodzież wzięła udział w przygotowaniu do programu w Serpelicach nad Bugiem, a następnie w głównym szkoleniu w Warszawie. Razem 30 osób, w tym 4 z Litwy i 26 osób z Polski. Uczestnikami programu były również Polki z Kazachstanu i Turcji, co dodatkowo ubogaciło grupę szkoleniową.

Głównym celem podjętych zadań było zdobycie bezpośredniej komunikacji z młodzieżą w Afryce za pomocą profesjonalnej strony wirtualnej www.czasmisji.pl. Udało się nawiązać kontakt z rówieśnikami uczestników projektu, którzy żyją w Zambii – w Afryce, a dokładnie w parafii Mother of the Church w Kazimvie, w Archidiecezji Lusaka. Na podstawie rozmów wiadomo, że to bardzo muzyczna młodzież, stąd z pewnością byłyby im potrzebne nowe, dobre instrumenty muzyczne. Jednak największą potrzebą są zdecydowanie buty, przybory szkolne czy codzienna odzież. Ponieważ w projekcie został zaplanowany czas na zbiórkę funduszy, zatem będzie można przekazać zbiórkę na te konkretne cele.

Realizatorzy projektu mają nadzieję, że powołana na koniec Akademia Wolontariatu Misyjnego będzie sprawnym i skutecznym narzędziem w walce z nędzą i biedą w krajach Trzeciego Świata. Jej celem będzie upowszechnienie myśli Kardynała Kozłowieckiego, który znając bardzo dobrze misyjne warunki życia, powtarzał: „...jest nas za mało!”. Profesjonalne przygotowanie do realizacji i wdrażania wolontariatu z pewnością ożywi wśród młodego pokolenia zapał pomocy drugiemu człowiekowi również temu, który doświadcza skutków podziału ekonomicznego, jakim jest wymiar Trzeciego Świata.

Summary

"There is a pain in hearts at the thought of what could be done and what is not done because we there are too few of us!" (Quote from the book „Among the people of Zambia”) - are the words of Cardinal Adam Kozłowiecki SJ, who spent 61 years at missions. These words give full meaning to the organization of any kind of volunteer work and that is why the draft European Academy of Missionary Voluntary Service with the support of the European Union Erasmus + has its proper justification for its implementation by the Cardinal. A. Kozłowiecki Foundation „Heart without Frontiers” from Huta Komorowska with the “Macierz Szkolna” from Vilnius, Lithuania.

This unique project, implemented in 2016 was organized by the staff of the Foundation and “Macierz Szkolna” together taking action for realizing the task. The program was attended by 12 leaders, including 4 from Lithuania and 8 from Poland together with their leaders. Their task was to convey the obtained knowledge gained during the training in Vilnius to those who just like they wanted to join in helping young people from the Third World. Therefore, encouraged young people took part in the preparation for the program in Serpelice by the Bug, and later in the main training in Warsaw. In total 30 people, including 4 from Lithuania and 26 from Poland. The participants of the program were also Poles from Kazakhstan and Turkey, which further enriched the group training.

The main aim of the task undertaken was to get direct communication with youth in Africa through a professional website www.czasmisji.pl. They managed to establish contact with their peers' participants who live in Zambia - in Africa, specifically in the parish Mother of the Church in Kazimvie, in the Archdiocese of Lusaka. Based on interviews we know there are very musical young people, so surely they would need a new, good musical instruments. But the greatest needs are definitely shoes, school supplies and daily clothing. Since the project has been scheduled time on fundraising so that we can give these items for specific needs.

The executors of the project hope the Academy Missionary Voluntary Service, established at the end, is an efficient and effective tool in the fight against misery and poverty in Third World countries. Its aim is to disseminate thoughts of Cardinal Kozłowiecki, knowing very well the missionary living conditions, saying: „... there are too few of us”. Professional preparation for the implementation and deployment of volunteer work will rejuvenate enthusiasm among the younger generation, help another human being who is experiencing the effects of the economic division, which is the dimension of the Third World.

Obraz wolontariuszki Kingi Cesarz „Lew”

PRZYJAŹŃ NIE ZNA GRANIC

Projekt: Europejska Akademia Animatorów Wolontariatu „Przyjaźń nie zna granic” przy wsparciu programu Unii Europejskiej Erasmus+ został zrealizowany przez Fundację im. ks. kard. A. Kozłowieckiego SJ „Serce bez granic” we współpracy z Macierzą Szkolną w Wilnie na Litwie.

Celem projektu było merytoryczne przygotowanie wolontariuszy w zakresie szeroko rozumianej tematyki misyjnej, którzy będą animatorami młodzieży w swoich środowiskach, motywując ich do zaangażowania się na rzecz swoich rówieśników zamieszkujących kraje Trzeciego Świata.

Głównym elementem rozwoju projektu były spotkania formacyjne, w tym wymiana międzynarodowa z wolontariuszami z Litwy, jak również profesjonalny portal internetowy: www.CZASMISJI.pl, który stał się nie tylko bazą informacyjną rozwoju projektu, ale możliwością bezpośredniego kontaktu z młodzieżą w Afryce.

Projekt trwał od lutego do października 2016 r., którego celem było nie tylko zmotywować wolontariuszy, aby podjęte działania przyniosły wieloletni efekt zaangażowania się na terenie Polski, ale również w krajach UE. Pod koniec projektu została powołana Akademia Wolontariatu Misyjnego, aby wypracowane dobre praktyki móc jak najdłużej urzeczywistniać na rzecz potrzeb Trzeciego Świata.

Project: The European Academy Volunteer Animators “Friendship knows no borders” with the support of the European Union Erasmus + was carried out by the Cardinal A. Kozłowiecki SJ “Heart without Frontiers” Foundation in cooperation with “Macierz Szkolna” in Vilnius, Lithuania.

The aim of the project was to prepare volunteers on the broader theme of mission, who will be animators of youth in their communities, motivating them to commit themselves to their peers living in Third World countries.

The main element in the development of the project were formative meetings, including the international exchange of volunteers from Lithuania, as well as the professional web portal: www.CZASMISJI.pl, which has become not only an information base development project, but the possibility of direct contact with young people in Africa.

The project lasted from February to October 2016, whose purpose was not only to motivate the volunteers that the measures taken have produced the effect of long-term commitment to the Polish territory, but also in EU countries. At the end of the project has been established Academy Volunteer Missionary to developed good practice to be able to realize as long as possible to the needs of the Third World.